

Українські народні казки - казки для дітей

Баба і чорт

Баба і чорт

Жила собі баба — удова стара — сама собі у хаті годів десяток чи й більше. І тій бабі вже годів сто. Чорт дізнався, що вона живе сама собі, так він і підходить до неї дідом і каже:

— Ти сама собі живеш, прийми мене до себе, щоб не так скушно було, бо і я сам, такий, як і ти.

— Аби добрий старичок, так і приставай, і будемо жить удвох.

І прийняла вона його до себе.

Пожили год собі удвох, дождали весни. Баба і каже:

— Ну, діду, нада нам старатися, щоб нам було що їсти.

— Подумай,— каже дід,— своєю головою, що тобі краще, то й будемо садити.

— У менегорода чималенько, так наймемо чоловіка, нехай виоре, та посадимо картоплі, то нам і буде пища.

Найняли чоловіка, виорав чоловік. Заходилась баба картоплю садить та й каже:

— Ось, хоч ми і разом живемо, а їмо різно, так картопля, як уродить, так моє те, що у землі, а твоє — що зверху.

Він і согласився на те.

Картопля росте, вони полють. Уродила картопля, стали копати. Баба собі у яму картоплю сипе, а йому в купи бадилля складають. Стали їсти. Баба картоплю їсть, а він їсть бадилля і каже на бабу:

— Дай мені покуштувати, чи твоє добріше, чи моє?

— Не звикай, бо тебе «трошки» не нагодує, а ти їж, яке тобі вродило, а я буду їсти, яке мені вродило.

Поїли цілу зиму, оп'ять весна підходить.

— А що будем сіяти? — каже чорт.— Мені картопля уже увірилась; я картоплі не хочу, а, ось я видумаю що.

— А що ти видумаєш?

— Насіймо,— каже чорт,— маку. Мені те, що угорі, вже увірилось, так нехай моє буде те, що у землі, а що угорі — твоє.

— Нехай моє буде те, що на самих верхах,— каже баба,— а твоє усе, що і в землі і зверху.

Уродив мак. Голови такі, як кулаки. Поспів мак. Давай баба ізрізати головки зверху. Зірвала головки, подавила, мак повиточувала; наточила маку пудів сім.

— Зривай тепер усе, що твоє, складай у купи і їж.

А він їсть цурпалки із маку.

— Дай мені, бабо, покуштувати, чи твоє добріше, чи моє?

— Не видумуй,— каже,— а їж оті цурпалки. Як я тобі дам, коли мачина маленька, а у тебе рот здоровий?

Перезимували оп'ять. Він їсть цурпалки, а баба мак. На третю весну баба й каже:

— Чи ще будемо сіяти, чи годі сіяти?

— Хай би ти, проклята бабо, сказала! Ти так мене захарчувала, що я й ногами не можу ходити.

— Так ти у мене вже й не хочеш жити?

— Ні, не хочу.

— А як же ми розпрощаємося? Вивчи, — каже, — мене пісеньки хоч одної.

Став він співати:

— Був собі чорт, та ні до тієї стіни не притулиться, ні до тієї, та притулився до баби. Так баба його як нагодувала одну зиму бадиллями з картоплі, а другу — маковими цурпалками, так він захляв, не може й ногами ходити. Отак його баба вшанувала. Будь ти, бабо, проклята однині і довіку.

Тепер я вже не пристану до баби, бо баба хитріша од мене. Поняла ти, що я тобі і пісню співав і так розказав?

— Поняла,— каже.

— Ну, заспівай же і ти мені хоч однієї, поганенької, так тоді і розпрощаємось.

— Я,— каже,— так не заспіваю, а перекидайся чортом, я сяду на тебе, та й неси мене, куди знаєш, а я буду співати, а ти учись!

Перекинувся він чортом. Вона сіла на його, узялася за шерсть, поніс він її у ліси, кусты, де терни, глоди... Хоче й кончить, а вона держиться і усе співає:

— Трайда-райда, трайда-райда...

Як узяв він носити, так на йому уже і шерсті мало, а баба ціла та усе співає пісні.

— Чи ти, проклята бабо, переспіваєш їх усі?

— Та,— каже,— ще й половини не переспівала.

— Пожалуста, бабо, годі мені тебе носити. Пусти мене!

— Ні,— каже,— носи, поки переспіваю всі пісні.

— Та, проклята бабо, буде. Ось тобі мішок карбованців, тільки,— каже,— мене одпусти. Не хочу я твоїх і пісень.

— Бери ти оті гроші! І одвези мене додому із грішми, так я тоді тебе одпущу.

Забіг він у пекло, у болотяну, де чорти самі живуть, узяв мішок грошей і потаскав бабу додому.

— Ну, вставай, проклята бабо, оце твій дім, оце твої гроші. Пусти мене тільки.

— Неси мене у мою хату...

Він і вніс її у хату. Як скинув гроші, тоді баба і встала з нього.

— Я вже не буду приставати тепер до бабів. Щасливо, бабо!